

Toimintasuunnitelma vuodelle 2022

Toiminnan painopisteet vuonna 2022

Tieteentekijöiden etuja puolustamassa ja valvomassa

- HYT jatkaa aktiivista työtään tieteentekijöiden aseman parantamiseksi. Erityisesti epävarmassa työmarkkina-asemassa olevien tutkijoiden asemaa tulee parantaa. HYT vaatii, että apurahatutkijat ja nuoremmat tutkijat tunnustetaan täysivaltaisiksi yliopistoyhteisön jäseniksi. Kaikilla tieteentekijöillä on oltava mahdollisuudet mielekkääseen urasuunnitteluun ja oikeudenmukaiseen urakehitykseen.
- HYT toimii yliopistodemokratian ja yhteistoiminnan kehittämiseksi. Lähidemokratian on toimittava kaikilla hallinnon tasoilla, ja yliopistoyhteisön kaikkien jäsenten vaikutusmahdollisuudet oman työnsä toteuttamista koskevista asioista on taattava. HYT pyrkii parantamaan myös muun kuin suomen- tai ruotsinkielisen henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa yliopiston päätöksentekoon.
- HYT seuraa opetustehtävien laadun ja määrän kehittymistä. Periaatteen ”Kaikki opettavat ja kaikki tutkivat” on toteuduttava. Kaikille opetuspainotteisissa työtehtävissä toimiville on taattava riittävä osuus työajasta tutkimukseen ja opetuksesta kokonaan vapaita periodeja. Opiskelijamäärien lisäykseen on vastattava opetuksen ja hallinnon resursoinnilla. Tuntiopetusta ei tule teettää maksamatta rahallista korvausta.
- Tieteentekijöiden oikeuksia ja tutkimuksen vapautta on kunnioitettava. Tutkijoilla on lähtökohtaisesti oikeudet luomiinsa materiaaleihin. Kaikista muutoksista on aidosti neuvoteltava ja sovittava, eikä näitä oikeuksia voida kumota vetoamalla yliopiston taloudellisiin tai muihin intresseihin vedoten.

Jäsenten tukena arjessa ja uralla

- Tieteentekeminen on tiimityötä. HYT pyrkii yhteisölliseksi ja läsnäolevaksi ammattiyhdistykseksi. Pyrimme vastaamaan jäsentemme erilaisiin tuen tarpeisiin ja olemaan saavutettava ja solidaarinen erilaisten ja eri uravaiheissa olevien tieteentekijöiden yhteisö. Huomioimme toiminnassamme kansainväliset jäsenemme ja pyrimme madaltamaan kaikkien kynnyistä tulla mukaan toimintaamme. Sloganimme on "Älä pärjää yksin".

Tieteentekijöiden etuja puolustamassa ja valvomassa

Määräaikaisten, apurahatutkijoiden, nuorempien tutkijoiden ja työttömien tutkijoiden aseman parantaminen

Suuri osa tieteentekijöistä työskentelee edelleen lyhyissä ja epävarmoissa työsuhteissa tai apurahan turvin. Tämä heikentää tutkijan uran alkuvaiheen ammattimaisuutta ja tieteenteon edellytyksiä sekä tekee suunnitelmallisen urakehityksen vaikeaksi.

HYT vaatii perusteettomien määräaikaisuuksien vakinaistamista ja sitä, että määräaikaiset palvelussuhteet solmitaan vähintään tiedossa olevien projektien mittaisiksi. Viittaukset rahoituksen epävarmuuteen tai sen puuttumiseen kokonaan eivät ole hyväksyttäviä määräaikaisuuden perusteita, mikäli työtehtävät muuten ovat jatkuvia. Määräaikaiset työntekijät on otettava huomioon tiedekuntien ja osastojen henkilöstösuunnittelussa, ja heidän urakehitystään on tuettava.

Tutkijoiden eurooppalainen peruskirja ja säännöstö tutkijoiden työhönotosta velvoittavat työnantajia ja rahoittajia tunnustamaan kaikki tutkijanuralla olevat tutkijat ammattilaisiksi. Heitä on kohdeltava sen mukaisesti. Tämä edellyttää, että väitöskirjatutkimukselle on oltava kunnolliset edellytykset. Aloittaville nuorille tutkijoille on turvattava rahoitus koko väitöskirjatutkimuksen ajaksi – tyypillisesti 4-5 vuodeksi (ml. tutkijakoulupaikat ja apurahalla sekä projekteissa työskentelevät), ja heidän on saatava riittävästi laadukasta ohjausta.

HYT vaatii, että kaikkia yliopistoyhteisön jäseniä riippumatta työsuhteen tai affiliaation muodosta on kohdeltava tasavertaisesti. Erityisesti apurahatutkijoiden integroitumiseen yliopistoon ja työyhteisöön on kiinnitettävä huomiota. Heille on turvattava asianmukaiset edellytykset tutkimuksen tekemiseen; mukaan lukien työtilat, -laitteet ja muut fasilitetit. Käytäntöjen tulee olla yhtenäiset kaikissa

tiedekunnissa. Apurahatutkijat tulee myös ottaa aidosti mukaan heitä koskevien päätösten kuten tilaratkaisujen suunnitteluun.

Oikeus perhevapaisiin tulee tunnustaa koko yliopistossa palvelussuhteen luonteesta riippumatta. HYTin keskeinen vaatimus on, että kaikkia yliopistolaisia kohdellaan tasavertaisesti. HYT kannattaa käytäntöä, jonka mukaan sekä vanhempain- että hoitovapaa pidentää määräaikaisen tutkijan työsuhdetta pidettyjen vapaiden verran.

HYT vaatii, että työntekijöiden perehdytystä parannetaan. Työnantajan on perehdytyksessä kiinnitettävä erityistä huomiota vastikään maahan muuttaneiden työntekijöiden perehdyttämiseen. Perehdytyksessä on käytävä selvästi ilmi palkkausjärjestelmä, työntekijän oikeudet sekä henkilöstöjärjestösuhteet ja luottamusmiestoiminta.

HYT vaatii, että tohtorikoulutettavan nimikkeen (Doctoral Student) sijaan käyttöön otetaan Tieteentekijöiden liiton ja EU:n suosituksen mukainen nuorempi tutkija (Early-Stage Researcher, yngre forskare) tai väitöskirjatutkija (Doctoral Candidate, doktorand).

Hyvän yhteistoimintakulttuurin ja yliopistodemokratian edistäminen

HYT käy tiivistä dialogia Helsingin yliopiston johdon kanssa ja edistää hyviä henkilöstöpoliittisia käytänteitä yliopistossa. Näitä tavoitteita toteuttavat pääluottamusmiesten säännölliset tapaamiset yliopiston henkilöstöjohdon kanssa sekä HYTin johdon tapaamiset yliopiston johdon kanssa. Toiminnassaan HYT panostaa hyvien yhteistyösuhteiden ylläpitämiseen yliopiston henkilöstöhallinnon ja rehtoraatin kanssa. HYTin jäseniä on mukana kampanjoilla työsuojelutoimikunnissa ja tiedekuntaneuvostoissa. HYT on aktiivisesti mukana luottamusmiestoiminnassa yhdessä muiden henkilöstöjärjestöjen kanssa. HYT kannustaa ja tukee jäseniään hakeutumaan jäseniksi yliopiston päättäviin elimiin.

HYT kehittää yliopistoyhteisön avoimuutta ja vaatii luottamusmiehille laajempaa oikeutta saada tiedot määräaikaisista työsuhteista. Myös palkkatietojen pitää olla pääluottamusmiesten saatavilla. Näiden tietojen tulee olla nimikekohtaisia ja sukupuolen mukaan tilastoituja. HYT suhtautuu paikallisen sopimisen lisäämiseen kriittisesti, ellei henkilöstön edustajien mahdollisuuksia luottamusmiestehtävien hoitoon merkittävästi paranneta nykyisestä.

Yliopistoyhteisön jäsenten mahdollisuutta osallistua tasavertaisesti yliopiston päätöksentekoon ja sen valmisteluun on vahvistettava. Tasakolmikannan periaate on otettava käyttöön kaikissa kollegiaalisissa päätöksentekoelimissä. Yliopistoyhteisö on myös aidosti otettava mukaan esim. työtä koskevien muutosten suunnitteluun ja

päätöksentekoon. Ei riitä, että järjestetään kuulemis- tai infotilaisuuksia jos yhteisön näkemyksille ei anneta painoarvoa asioista päätettäessä. HYT pyrkii myös parantamaan muun kuin suomen- tai ruotsinkielisen henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa yliopiston päätöksentekoon.

“Kaikki tutkivat ja kaikki opettavat” ei saa jäädä kuolleeksi kirjaimeksi

HYTin tavoitteena on, että yliopistonlehtorien ja yliopisto-opettajien opetustuntien määrää rajataan niin, että jokaisella on realistinen mahdollisuus tehdä tutkimusta. Helsingin yliopiston julkilausuttuna periaatteena on, että “kaikki opettajat tutkivat ja kaikki tutkijat opettavat”. Periaate ei saa jäädä kuolleeksi kirjaimeksi, vaan myös opetuspainotteissa tehtävissä työskenteleville on annettava aito mahdollisuus tehdä tutkimusta. Mahdollisuus tutkimuksen tekoon ei toteudu, jos työntekijältä vaaditaan työehtosopimuksen suojalausekkeessa enimmäismääräksi tarkoitettu 394 kontaktiopetustuntia vuodessa.

HYT vaatii, että opiskelijamäärien lisääntyessä, opetustyön määrä ei lisääny vaan opetuksen resursseja on kasvatettava. Myös epätavallisten tilanteiden, kuten koronapandemian, aiheuttama kuormitus on otettava huomioon ja tarvittaessa tarkasteltava työsuunnitelmien toteutumista. Opettajien oikeus lomaan on turvattava, vaikka kesäopetusta laajennettaisiin nykyisestä. HYT vaatii edelleen, että opettajalla on oikeus valita opetuksensa sisällöistä sekä toteutustavoista ja -ajoista.

Työehtosopimuksen suosituksen mukaan väitöskirjatutkijoiden työajasta opetustehtäviin voi kohdistua korkeintaan 5 prosenttia kokonaistyöajasta eli 81 tuntia vuodessa. Tähän aikaan tulee sisältyä opetustapahtuman lisäksi myös opetuksen valmistelu ja opintosuoritusten arvostelu. HYT vaatii, että tämä tulkinta kirjataan myös yliopiston asiakirjoihin ja työsuunnitelmien ohjeistukseen. Väitöskirjatutkijan antaman opetuksen tulee tukea väitöskirjan valmistumista ja liittyä tutkimuksen teemoihin sekä pätevöittää nuorempaa tutkijaa akateemisella uralla.

Tieteentekijöiden oikeuksia on kunnioitettava

Tieteentekijöillä on laajat oikeudet ja vapaudet toteuttaa tutkimusta ja opetusta. Näihin oikeuksiin kuuluvat mm. laajat tekijänoikeudet tieteentekijöiden luomiin materiaaleihin sekä vapaus julkaisukanavan valintaan. Kaikista muutoksista näihin oikeuksiin on aidosti neuvoteltava ja sovittava. Esimerkiksi tutkijan oikeutta luomiinsa tutkimus- ja opetusaineistoihin on kunnioitettava. HYT kannattaa tapauskohtaista sopimista tilanteissa, joissa oikeuksia tutkimusaineistoihin aiotaan luovuttaa tai jakaa edelleen. Opettajien perustehtäviin ei kuulu opetusmateriaalin tuottaminen muiden käyttöön ilman nimenomaista sopimista korvauksesta.

Jäsenten tukena arjessa ja uralla

HYT pyrkii olemaan saavutettava ja solidaarinen tieteentekijöiden yhteisö.

Huomioimme toiminnassamme eritaustaiset ja eri uravaiheissa olevat jäsenemme ja pyrimme vastaamaan erilaisiin tuen tarpeisiin. HYT järjestää edunvalvontaan liittyviä tilaisuuksia ja virkistystilaisuuksia. HYT ylläpitää tiede-, koulutus- ja yliopistopoliittista keskustelua muun muassa järjestämällä tilaisuuksia, jossa jäsenillä on mahdollisuus keskustella yliopiston johdon kanssa.

HYT jakaa ja tuottaa tietoa edunvalvonnan tarpeisiin sekä tekee tunnetuksi liiton ja sen työryhmien selvityksiä, ohjeita ja suosituksia. HYTin tiedotusryhmä jatkaa aktiivista toimintaansa viestintästrategian mukaisesti. Tiedotusryhmä kehittää ja tuottaa yhdistyksen kotisivujen ja blogin sisältöjä sekä ideoi uusia tapoja tiedottaa ja pitää yhteyttä jäseniin. Mahdollisuuksien mukaan tuetaan jäsenten tieteellistä työtä ja tieteellistä jatkokouluttautumista esim. tarjoamalla apurahoja tutkimus-, matka- tai muihin vastaaviin kuluihin.

HYT pyrkii kasvattamaan jäsenmääräänsä sekä järjestäytymisastetta Helsingin yliopistossa. Pyrimme tähän vaikuttavalla paikallisella edunvalvontatyöllä sekä vastaamalla jäsentemme erilaisiin tuen tarpeisiin. HYT myös madaltaa kynnystä tulla mukaan ja tutustua ammattiyhdistystoimintaan työryhmien sekä keskustelu- ja virkistystilaisuuksien kautta. Kaikissa HYTin järjestämissä tilaisuuksissa otetaan huomioon jäsenrekrytointi ja jaetaan yhdistyksen esitteitä ja muuta tietoa HYTistä ja Tieteentekijöiden liitosta.

HYT pyrkii olemaan saavutettava yhteisö. HYT järjestää esimerkiksi tapahtumia kansainväliselle henkilöstölle ja pyrkii parantamaan heidän tietoisuuttaan esimerkiksi ammattiyhdistystoimintaan ja työttömyysturvaan liittyvissä asioissa.

Yhdistyksen hallituksessa on nimetty kansainvälisten asioiden vastaava sekä kansainvälisten asioiden ryhmä. Kansainvälisille jäsenille järjestetään noin kerran lukukaudessa tilaisuuksia vuonna 2016 aloitetun mallin mukaisesti. Tiedotuksessa otetaan ruotsin- ja englanninkieliset jäsenet huomioon julkaisemalla osa aineistosta myös näillä kielillä. Kansainvälisille jäsenille tarjotaan mahdollisuuksia tulla mukaan toimintaan esimerkiksi viestimällä kokouksista ja tapahtumista myös englanniksi.